

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักเรื่องการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความพิการ จากกฎหมายระหว่างประเทศ และศึกษากฎหมายไทยเพื่อเปรียบเทียบ ซึ่งจากการศึกษาสามารถแยกองค์ประกอบได้เป็น 2 ประการคือ 1. หลักการเลือกปฏิบัติ 2. ความพิการอันเป็นเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ โดยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นห้าบท บทแรกเป็นที่มาของการเลือกปฏิบัติ ประกอบไปด้วยหลักความเสมอภาคซึ่งถือเป็นหลักพื้นฐานสำคัญของหลักการเลือกปฏิบัติ คำนึงถึงความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน บทที่สองเป็นเรื่องหลักการเลือกปฏิบัติ ศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบของการเลือกปฏิบัติทั้งที่ไม่เป็นธรรมและเป็นธรรม จากกฎหมายระหว่างประเทศทั้งในระดับสากลคือ ปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ, อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ, อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ รวมถึงร่างอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองและการสนับสนุนสิทธิและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้พิการ และในระดับภูมิภาคได้แก่ อนุสัญญาแห่งยุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ส่วนบทที่สามศึกษาความหมายและขอบเขตของความพิการ อันเป็นเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ โดยศึกษาจากกฎหมายต่างประเทศ, กฎหมายระหว่างประเทศ, กฎหมายไทย และวิเคราะห์การให้ความหมายหรือขอบเขตตามกฎหมายไทย บทที่ดีเป็นบทวิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความพิการ โดยศึกษาจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง รวมถึงพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่ามีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ได้สังเคราะห์มาจากกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่ ซึ่งพบว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้ในกฎหมายไทยยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถบรรลุผลแห่งความเสมอภาคได้อย่างเต็มที่ และในบทที่ห้าเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษานี้พบว่าประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่เพียงพอและสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความพิการ และยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์แห่งความเสมอภาคจากการใช้กฎหมายว่าด้วยการเลือกปฏิบัตินี้ รวมถึงความชัดเจนในการให้ความคุ้มครองแก่คนพิการจากการถูกเลือกปฏิบัติ ว่าใครที่ถือเป็นผู้พิการที่ได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติบ้าง เช่น การเสียใจ การเจ็บป่วย หรือคนที่เคยเป็นคนพิการแต่ได้รับการรักษาแล้วถือเป็นความพิการที่จะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ เหล่านี้เพียงพอที่จะสรุปว่าประเทศไทยขาดความชัดเจนในการใช้กฎหมายว่าด้วยการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความพิการ จึงสมควรศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาวะของประเทศไทยต่อไป